СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 219. Джерзі Сіти, Н. Дж., субота, 19-го вересня 1936. — VOL. XLIV. No. 219. Jersey City, N. J., Saturday, September 19, 1936. THREE CENTS

СТРАШНИЙ ГУРАҐАН У КАРОЛАЙНІ І ВІРДЖІНІЇ

ВАШИНҐТОН. — Сильний гураґан ударив на побережжя Північної Каролайни та Вірджінію. Вітер розвинув скорість 90 миль на годину.

Через гураґан терплять найбільше портові міста. Одначе повідомлені наперед Бюром Погоди власники кораблів і лодок поробили ріжні забезпечення, щоб захоронити їх перед ушкодженням.

Вантажний корабель „Ель Алміранте", що належить до „Содерн Пасифик Лайн", стратив владу на океані та візвав бездротним телеґрафом допомоги. Має він 5,000 тон містоти. На ньому є 36 людей залоги. Прибережна сторожа післала йому на допомогу корабель „Модок".

Федеральний уряд змобілізував усі свої бюра для заратунку навіщених гураґаном околиць. Передовсім уряд викликав до служби коло 4,000 людей з прибережної сторожі. Далі приготовив 4 літаки для розслідів. Змобілізовано теж Червоний Хрест, щоб він був готов нести поміч жертвам гураґану.

ПРЕЗИДЕНТ ВЗИВАЄ ЗБІЛЬШИТИ ДОБРОДІЙНУ СЛУЖБУ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт виголосив на відкриттю так званої „Мобілізації для Людських Потреб 1936-го року" промову, в котрій підносив значну поправу матеріяльних умовин у краю, але рівночасно підкреслив потребу дальшого розвою приватних добродійних установ.

На конференції явилися ріжного роду діячі й діячки суспільної допомоги. Перша сесія занялася суспільною працею для жінок і дітей. Чарлз Тефт, син покійного президента Злучених Держав, у своїм рефераті на тему „Вигляди американської молоді" доказував, що суспільні установи мають незвичайно тяжке завдання, бо школа, дім і церква повинні вчити молодь, але не сповняють як слід свого завдання.

ОСТЕРІГАЄ КУПЦІВ ПЕРЕД ВОЄННИМИ ЗИСКАМИ.

ВАШИНҐТОН. — Перед зборами „Бизнесової Дорадної Ради" виголосив секретар торговлі Ропер промову, в котрій остерігав американських бизнесменів перед тягненням легких і скорих зисків з торговлі в часі війни.

Він говорив, що Америка за всяку ціну має держатись осторонь від війни, а тягнення купецьких зисків з воєнної торговлі може легко затягнути край у війну. Через те уряд буде дивитися за те, щоби купці, ведучи торговлю, вели її за засадами торгування в мирних часах.

ВІДВЕРНЕНО СТРАЙК ВІЗНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — За старанням міського посадника Ля Ґвардії прийшло до згоди між підприємцями та юнією візників і шоферів. Ця угода відвернула грозячий страйк, на котрий мали вийти в цій околиці коло 15,000 робітників.

На основі угоди робітники дістають підвишку робітничої заплати на 10%.

КАТАСТРОФА З ОМНІБУСОМ.

ЧЕШАЙЕР (Конетикот)). — У четвер під вечір на дорозі у Маріоні, дві милі від Вест Чешайер, поховзнувся омнібус, що курсує між Вотербері й Чешайер, ударив в дерево, вирвав його з корінням, а потім звалився в глибоке 4 стопи заглиблення. Підчас випадку згинули 4 особи, а саме щофер і 3 пасажири. 15 пасажирів були покалічені, між ними три особи небезпечно.

БУНТ НА КОРАБЛІ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — До цього порту підїхав у четвер французький корабель „Бель Ісль", котрого залога збунтувалася в французькім порті Бордо. Бразилійський уряд не дозволив спершу пасажирам корабля висідати на сушу, бо він мав донесення, що збунтовані моряки комуністи.

Слідство уряду ствердило, що моряки збунтувалися, бо між ними пішла чутка, що на кораблі везуть зброю для еспанських повстанців. Коли по упливі дня плавби команда корабля переконала моряків, що ця чутка неправдива, моряки вернулися до праці й послуху.

Супроти цього висліду слідства бразилійська влада дозволила пасажирам висісти з корабля. Залозі заборонено виходити на сушу. На кораблі уставлено поліційну сторожу.

ПРОБНІ ГОЛОСУВАННЯ.

НЮ ЙОРК. — Тижневик „Литерері Дайджест" подав до публичного відома, що з досі обчислених голосів, відданих при „соломянім голосуванні", зарядженім цим тижневиком, Ландон дістав 153,360 голосів, Рузвелт 88,815, Лемке 10,734, Томас 1,100, Бравдер 492, Колвин 437.

Притому „Литерері Дайджест" підкреслює, що останніми днями прийшло трохи більше голосів з полудневих стейтів, де поважна перевага показується за Рузвелта. Зате північ переважно за Ландона. Лемке несподівано показує дуже мале число прихильників, причому, як каже цей журнал, замітне ще й те, що Лемке тратить на користь демократів, а не демократи на користь Лемке, як заповідали прихильники цеї кандидатури.

МОЖНА КРИТИКУВАТИ ТІЛЬКИ САМОГО СЕБЕ.

Таке сказав у своїй промові большевицький комісар Гриць Орджонікідзе. В одному місці своєї промови Орджонікідзе звернув увагу на нову конституцію та сказав, щоб загал був обережний у поясненнях обіцянок Сталіна, начеби при виборах якась партія могла усунути советський уряд від влади. „Кожна критика наших змагань може походити від нас самих" — сказав на кінці Орджонікідзе.

НОВИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ПРАВОПИС У ШКІЛЬНИХ ВИДАВНИЦТВАХ.

Варшавське міністерство освіти видало розпорядок про введення нового польського правопису в підручниках для 3-тої й 4-тої кляси вселюдних шкіл першиго ступня та для 4-тої кляси вселюдних шкіл другого ступня. Цих підручників будуть уживати з початком року 1936/37. У всіх підручниках, що їх затвердять до шкільного вжитку по 1-шім вересня 1936-го р., давній правопис можна дальше вживати. Користуватися давнім правописом буде вільно також у нових накладах помічних книжок і книжок до читання для молоді, затверджених до шкільного вжитку перед 1-шим вересня 1936-го р. аж до 1-го вересня 1940-го р. Книжки по бібліотеках, писані давнім правописом, можуть залишитися в ужиттю аж до знищення.

БІБЛІЯ НА ОДНІМ АРКУШІ.

Мешканець югославського міста Краґуєвац довгі місяці працював над тим, щоб помістити на однім звичайнім аркуші паперу ввесь сербський переклад Біблії. Тепер він чекає, поки Англійське Біблійне Т-во не купить від нього такого зразка.

ВПАЛИ ВЕЛИКІ СНІГИ.

В околиці Піс Рівер (Алберта, Канада) впав на дві стопи глибокий сніг, привалюючи на полях незібрані рільничі плоди. Сніги, яким рівних не памятають найстарші люди, зробили величезні шкоди.

ТЕЛЕФОНУВАВ ДО МІНІСТРІВ.

Якась З. Ґаєвська з Варшави познайомилася тому кілька місяців з Фр. Вінцеником, який представився інжиніром-архітектом і власником віллі в Анині. Вінценик оповідав, що „будує державний будинок при вулиці Маршалківській" і в приняві Ґаєвської телефонував, чи вдавав, що телефонує, до міністрів, з якими умовлявся на конференцію. Здобувши цим робом довіря Ґаєвської, Вінценік позичив у неї 8,000 зл. ніби на покінчення будови. Притім дав Ґаєвській письменну забезпеку на свою віллю. Справа тяглась би Бог знає доки, якби не те, що Вінценік зараз, як тільки дістав у руки гроші, щез, а Ґаєвська переконалася, що це обманець, що він нічого ніде не будує й не має ніякої віллі. Тепер за Вінцеником розписали стежні листи.

УБИВ ЖІНКУ.

Поліція в Трентоні, Ню Джерзі, каже, що 45-літній мексиканець Рамон Кота признався їй, що він убив свою жінку, що пропала без сліду кілька місяців тому. Поліція додає, що Кота повів поліцію на місце, де вона похована. Він теж продав маеток жінки й пропустив його. Він узяв собі 21-літню дочку сусіда за господиню. Крім цього він іще признався, що мав дві інші жінки: одну в Ню Йорку, другу в Алабамі.

УДАВАВ ПОСЛА.

Анджей Ярощик зі Самбора, караний нераз за обманства, прибув у Станиславівщину й тут удавав „пана посла", а при тім натягнув кільканацятьох залізничників, яким обіцяв виєднати відправу ва залізничу службу. В самому Станиславові знайшовся „пан посол" у президента Ремісничої Палати зі Львова й натягнув нових людей. Але незабаром його арештували й поставили перед суд.

НА ТАЧЦІ З МІШКОМ НА ГОЛОВІ.

У Варшаві в фабриці залізних виробів Зелінського при вул. Конопацкої робітники закинули інж. Самсонові мішок на голову, всадили його на тачку й вивезли на вулицю. Опісля робітники замкнули ще й фабричну браму, щоб згаданий інжинір не вернувся до фабрики. Робітники закидають інж. Самсонові, що лихо з ними поводиться.

ДРІБНІ ФАКТИ.

Коли виставили вперше оперу Вебера „Фрайшіц" у паризькому театрі „Одеон" — тоді її висвистали. Дирекція театру не припинила вистав і вже на третій виставі заробила на чисто 100,000 франків.

Американець Персі Ґавсбрук має збірку книжок якнайменшого формату. В одному горісі лежить цілий „Декамерон" Бокаччія і в одному камені перстеня лежить книжечка з „Піснею Пісень" Соломона.

Після 30-літньої війни забракло чоловіків і не було кому розвозити пошти. Тоді на поштарів узяли дівчата. Але вибирали тільки препогані, щоб поштаря, коли доручив листа, ніхто не затримував дома.

У 1920. р. помер у Лондоні у 90. р. життя міліонер Кокс. Коли його спадкоємці відчинили його касу, знайшли там здивовані та розчаровані сотні ріжних ліків. До них додана була записка: „Ці отрути записували мені ціле моє життя ріжні лікарі. Якби я був усі зажив, то не був би дожив до такого пізного віку".

Найбільший гонорар за свої виступи дістала італійська співачка Анджеліка Каталяні, що померла у 1849. р. Вона співала перед Наполеоном тільки двічі у замку Сен Клю і за це дістала 5,000 фр., запросини на два концерти у паризькій Опері за 50,000 фр. і... досмертну пенсію.

В одному давньому німецькому кодексі є закон, що злочинців, коли вони недужі, не вільно мучити. Єдиний виняток це ті, що терплять на подаґру, бо тортура помагає на цю недугу.

ЗЛОДІЇ В ПОЛІЦІЙНОМУ ОДНОСТРОЇ.

До мешкання торгівця валютами, Герша Мітельмана у Львові, прибули три мужчини, з яких один мав на собі однострій комісаря поліції, а два інші були по цивільному. Обох цивілів представив „пан комісар" як поліційних аґентів і заявив, що має приказ перевести ревізію, бо є донос, що Мітельман займається нелеґальною торгівлею валют. Підчас „ревізії" згадані „поліцаї" забрали Мітельманові 1,700 злотих і видали йому на них посвідку. Заки Мітельман похопився, що має до діла з обманцями, їх уже не було. Довший час шукали обманців, аж однієї днини Мітельман стрінув одного з них на вул. Казимира й велів його арештувати. Виявилося, що арештований називається П. Сладкий, денний зарібник. Тепер ведеться справа в суді. Сладкий до вини не признається.

„ГОТЕЛЕВИЙ ЩУР".

У Вильні арештували на основі стежних листів „готелевого щура" М. Язбура; він обкрадав готелевих гостей по ріжних містах. Останніми часами в готелі „Бельґія" у Вильні поховзнулася йому нога при крадіжі. Один з гостей готелю закупив у якійсь фірмі транспорт пантофлів, а коли його переслали до готелю, Язбур представився за купця й забрав цілий транспорт. Його схопили в хвилині, коли вже всідав з добичею до поїзду.

„БРАЦЯ МІСІОНАЖЕ КРЕСОВІ".

В Білостоці відбувся цими днями судовий процес проти кількох аферистів, які створили нелеґальний чин під назвою „Браця Місіонаже Кресові 3-ей реґули св. Францішка провінції Американьскей". Осідок цього „чину" був у Тернополі, а „ченці" вештались по цілій Польщі й виманювали гроші, ведучи неморальне життя. Вони зібрали поважну грошеву суму.

НЕ ВМІВ ПРАВИТИ ВЕЧІРНІ.

В Заріччю коло Делятина на приходстві явився весною убраний у рясу чоловік, який представився, що є ченцем чину оо. василіян і заявив, що збирає датки на інтернат оо. василіян. Парох Заріччя запросив ченця до свого мешкання. Чернець користав з цього запрошення цілий тиждень. За той час вимантив він кількасот злотих і вкрав біжутерію великої вартости. Парохові видався він по цьому підозрілим. Отже одної днини поручив йому відправити вечірню. Чернець, зрозумівши, що це буде провірка його духовних кваліфікацій, не чекав довго, тільки тихенько забрав манатки, гроші й украдені речі й утік. Але його схопили й арештували. Виявилося, що це не був чернець, а тільки Дмитро Миколаєвич Олександров, москаль-еміґрант, бувший офіцир Колчака. Недавно обікрав він пароха в Переросі й за те покарав його суд 6-місячною вязницею. За виступ у Заріччю суд засудив обманця на рік вязниці.

ВОРОШІЛОВ ПОГРОЖУЄ НІМЦЯМ

КИЇВ.—Советський комісар оборони, червоний маршал Климентій Ворошілов, виголосив на плятформі київського двірця промову, яка містила погрози на адресу німців. Промова була завершенням військових маневрів, що відбулися недавно на пограниччі Польщі. Їй прислухувалися полки війська і ріжні советські достойники. Ворошілов сказав: "У вашій присутності я говорю советській Україні: коли ворог заатакує советську Україну, або советську Білу Русь, або якунебудь іншу частину советського Союзу, ми не тільки відібємо наступ ворогів на наш край, але побємо його у тому краю, звідки він прийшов. Ми мусимо бути добрими вчителями, большевицькими вчителями, й навчити цих панів ґрунтовно, так, щоб вони заборонили своїм внукам, коли вони так довго поживуть, що є сумнівне, щоб не нападали на советський край".

ГІТЛЄР ТЕЖ ВИГОЛОШУЄ ПРОМОВУ.

БЕРЛІН. — У той час, як Ворошілов вихвалявся побити німців так, що вони не доживуть побачити своїх внуків, Гітлер теж виголосив промову до війська та передав німецьким полкам нові прапори. У своїй промові Гітлер підкреслював славу німецької армії, яка колись ставила чоло цілому світові. Він закликав усіх німців до національної солідарности, до дисципліни й льояльности до своїх провідників, бо лиш тим чином Німеччина створить силу, що дасть належну відсіч ворогам.

КРІВАВІ РОЗРУХИ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

ВАРШАВА. — Польська телеґрафічна аґенція доносить з Варшави, що в селі Жукові, коло Грубешова, дійшло між поліцією і скомунізованим населенням до крівавих розрухів. Підчас трусу в комуністичних аґітаторів (так каже польська аґенція) в Жукові поліція натрапила на опір зо сторони занархізованих елементів, які заатакували поліцаїв револьверовими стрілами. Три поліцаї були ранені; один з них пізніше вмер у шпиталю. Зчерги поліція собі вжила зброї й, віддавши кілька сальв, убила пять осіб. Пізніше пятнацять осіб арештували. Поліція також перевела ґрунтовні труси в кількох селах грубешівського повіту, в яких була посилена терористична акція.

ЕТІОПІЯ ХОЧЕ СКОМПРОМІТУВАТИ ЛІҐУ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА. — Під напором Італії секресвріят Ліґи Націй обіцяв тихцем викинути Етіопію з членства Ліґи Націй, за ціну поновної співпраці Італії з Ліґою. Італія приготовила вже свою делеґацію до Ліґи, одначе ця делеґація ще жде, аж поки не дістане офіційного повідомлення, що на нарадах Ліґи не буде етіопської делеґації. В політичних кругах сподівалися, що цісар Етіопії Гайлі Селясі, знаючи добре, що його делеґації не допустять на наради Ліґи, не пішле її туди, щоб тим урятувати престіж Етіопії. Одначе Гайлі Селясі вибрав якраз інший шлях. Він назначив етіопську делеґацію до Ліґи. Він хоче, щоб Ліґа отверто викинула Етіопію зо свого членства та в той спосіб до решти здемаскувала свою дволичну гру. Немов на глум, на програмі нарад Ліґи є назначений доклад про те, щоб заборонити вивіз зброї до воюючих держав; цей доклад має виголосити італійський представник.

ВИНУЮТЬ ІТАЛІЙЦІВ ЗА РОЗРУХИ В ПАЛЕСТИНІ.

ЛОНДОН. — Кореспондент лондонського часопису „Дейлі Ґералд" доносить з Палестини, що розрухи в Палестині треба приписати підступовому діянню італійців, які пробують викликати там революцію та створити з Палестини незалежну державу під своїм протекторатом. Жидам італійці говорять, що Велика Британія це впадаюча держава й вона ніколи не буде всилі здавити револьти арабів та охоронити жидів від небезпеки.

ПОЛЬЩА ЗА ЕМІҐРАЦІЮ ЖИДІВ.

ВАРШАВА. — Польські урядові круги подали до відома, що на надходячій сесії Ліґи Націй польський представник, мін. Бек, порушить питання жидівської еміґрації до Палестини. Польський уряд хоче помогти жидам виїздити туди по 75,000 осіб річно. В той спосіб облекшиться положення в Польщі та зникне антисемітизм. Кажуть, що до цього проєкту ставляться прихильно самі жиди.

ПОГРОМИ В ПОЛЬЩІ Й РУМУНІЇ.

ВАРШАВА. — У Високім Мазовецку вибухли знову протижидівські розрухи, підчас яких побито 50 жидів. Розрухи вибухли внаслідок протижидівської аґітації з боку польських націонал-демократів. Серед жидів панує переляк, всі крамниці замкнені. Також доносять з Букарешту, що по ріжних околицях Румунії вибухають протижидівські виступи, з якими уряд не всилі як слід боротися.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of ti Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯК НЕ ПО КОНЯХ, ТО ПО ГОЛОБЛЯХ

Ново заключена мілітарна угода між Францією й Польщею є важною подією европейської політики не тільки на випадок війни, але й на час миру, бо мілітарна угода між Польщею й Францією має бути підкріплена ще спеціяльно далеко йдучою економічною угодою.

Хоч польсько-французьке братерство не є нічим новим в Европі, цим разом це братерство приймає нові форми. Як видно з голосів французької й польської преси про ці дві угоди, Франція має змінити зовсім своє дотеперішнє відношення до Польщі. Досі вона трактувала Польщу як свого меншого спільника, себто дивилася крізь окуляри своїх інтересів. Франція, високо промислово розвинена країна, бачила в Польщі слабо розвинену країну, яка має бути для Франції ринком збуту для її промислів, а за ті промислові вироби має доставляти Франції сирівців та рільничих продуктів.

Тепер польські політики кажуть, що ця політика довела Польщу до господарської руїни. Вона не дала розвинутися польському промислові, а без промислу знидіили й польські промисли добування сирівців та збанкротувало польське рільництво. Іншими словами, тепер польські політики кажуть те саме, що свідомі українські публіцисти вже давно бачили.

За таку дорогу ціну Польща грала пів покоління ролю великої держави. Вона була би певно грала її в такий самий спосіб далі, руйнуючи себе й своїх підданих. Та тепер в Европі виринула нова політична ситуація, і Польща нагло побачила, що на випадок европейської війни її сила зовсім не така велика, як вона собі представляла. Вона побачила, що на випадок війни її армія не буде мати великих шансів без розвиненого промислу. І тому вона зажадала від Франції нової економічної допомоги, а саме допомоги на розбудову польських промислів.

Можна догадатися, які промисли буде розвивати Франція в Польщі. Очевидно, передовсім ці промисли, що конечно потрібні для ведення війни: залізний, сталевий, машиновий, хемічний. Якщо не вибухне війна скоро й не перерве цього розвою, то Польща може справді щось зробити у цих ділянках. Одначе чи не заскочить її війна скорше? Адже й Кюдегі, американський амбасадор до Польщі, не ворожить, щоб можливо було відтягнути війну дальше, як 4 роки.

Зрештою навіть якби війна відтягнулася й Франція справді збудувала польські промисли, то вона не зробить цього даром. Вона за це мусить дістати винагородження, а ним скорше чи пізніше буде опанування польського промислового життя. Отже Польща все ще далі буде будувати воєнні промисли, але зиски з них буде тягнути Франція. Грати ролю великої держави все коштує багато.

У ПРАВДИВІМ СВІТЛІ

(Троцький про Сталіна).

Історія згодом викаже, скільки в тім правди, що є якесь порозуміння між Сталіном і Троцьким, та що їхні ролі поділені й кожний з них працює на свій лад, щоб збольшевичити цілий світ, а в першу чергу Европу. Та чи є саме так, чи інакше, це не зміняє справи, коли хочемо приґлянутися тому, як Сталін і Троцький між собою воюють та як себе взаїмно характеризують. Бож навіть і тоді, коли вони себе закривалиб та колиб намагалися маскувати перед світом взаїмне порозуміння, мусілиб цілком зрозуміло робити це в такий спосіб, щоб ця зручна політика не була перед часом викрита та здемаскована. Значить, навіть будучи в порозумінню, мусять про себе говорити чи писати таке, що є до певної міри правдою та про що всі знають. А це відноситься головно до злих сторін їхніх характерів. Та коли й нема між Сталіном і Троцьким ніякого порозуміння, а є тільки ворожнеча і боротьба, то в ній теж ці два спосібні аґітатори не дурні вживати таких закидів, у яких правдивість ніхто не повірив би. І тут теж вони мусять один про одного говорити чи писати здебільша правду. Ось і з цього боку треба дивитись і на те письмо про Сталіна, яке вислав Л. Троцький з Норвеґії до своїх видавців Саймон-Шустер у Ню Йорку, а яке передрукували американські ґазети.

Троцький, виступаючи, проти Сталіна, покликується головно на Леніна, що кількома наворотами звертав увагу на небезпеку, яка може грозити большевикам, колиб Сталін заняв високе і відповідальне становище в партії. І тому саме Ленін робив у 1921 р. всі заходи, щоб Сталін не став ґенеральним секретарем партії, кажучи, що „той кухар наварив би надто гіркого пива". Та, пише Троцький, навіть Ленін тоді не уявляв собі, якого то гіркого пива наварить Сталін.

Далі Троцький пише, що Ленін у своїм „тестаменті" звертав увагу на те, що треба усунути Сталіна з уряду ґенерального секретаря, бо він дуже простацький та нельояльний. А Крупська, вдова по Леніні, казала в 1926 р., що Ленін говорив про Сталіна, що йому бракує примітивного почуття чести, себто такого, яке має найзвичайніша людська істота. До цього Троцький додає, що він не хотів про це писати давніше, бо не хотів наражувати Крупську на нерeслідування з боку Сталіна, але що тепер вона й так переслідувана, то вже нема потреби цього скривати.

Ще далі представляє Троцький Сталіна як садиста, який не може йти спокійно спати, поки не вишукає якоїсь жертви. Щойно видавши присуд на таку жертву, може Сталін легко заснути.

Сталін являється в очах Троцького маленьким чоловічком. А як такий, він найкраще віддає характер теперішньої „пануючої кляси" в Советах, що складається з „бюрократичних доробкевичів".

Ось так виглядає в описі Троцького той садист, що душить і Україну.

ПЕРЕВИХОВУЙМО ОДИНИЦІ

Як у ріднім краю так і тут в Америці відчувається, що наш поступ іде ще заповільним ходом. Є ще ріжні недомагання в нас, як нації. І то недомагання, що їх ніяк не годен усунути. Бож наприклад кожному впаде в очі, що наші люди замало читають часописів і книжок. І тому аж стидно признатися перед чужими народами, що в нас є так мало часописів, або, що гірше, що ті часописи, що вже є, мають так мало читачів, а ще менше передплатників. Чому це так? Правда, що дехто може спихати вину за ті недомагання на біду, на недостатки. Але це не може переконати того, хто бачить, що в нас люди витрачують великі гроші на дрібниці й дурниці, а на книжку чи ґазету гроша нема. Якаж причина цьому?

Не любимо читати.

Львівський „Наш Прапор" відповідає на це ось так:

„Причина лежить деінде, а саме в цьому, що люди **не хочуть і таки не люблять читати.** А як хтось не любить читати, то ви йому й даром давайте ґазету, а він накриє нею квасне молоко. Якщож деякі читають ґазету, то тільки вишукують новинки і дрібнички, якто десьтам хлоп повісився тому, що вночі в нього свиню вкрали, а десьтам дитина сама в хаті попарилась, а десьтам бичок вродився з двома головами; з книжок читає молодь найбільше про любовні оповідання, сміховинки, а останніми літами порноґрафічні брошури, які ріжні аґенти скрито порозкидали по селах; старшіж читають найрадше якісь сонники, байки, календарі, або леґенди. Навіть у сектантських брошурах будуть цілими днями довбати, а до чогось іншого, здорового, пожиточного, таки не візьмуться".

Як щось серіозне, то дрімаємо.

У нас часто чути голоси, що ніби наш нарід страшенно домагається просвіти, наукових статтей у ґазетах, науки, тощо. Але якщо яка ґазета і подає такий матеріял, то чи дійсно є багато таких, що такі речі читають? Чи є такі, що відґукнуться на такі статті в ґазеті? Що виявлять в будь-який спосіб, що вони ті статті читали, що вони з них скористали? Знавець наших людей О. Поморянський пише на цю тему в згаданім вище часописі, що наші люди не читають ідеольоґічних, політичних та соціольоґічних статтей і не читають книжок наукових, виховних, історичних, політичних, фахових. Як читати „людям такі речі, то зараз зачинають дрімати. А вже читати якусь статистику де приходить трохи цифер і обчислень, то це вже відскакує від їх вуха, як сокира від завялого пенька. Тому не диво, що як зайде до читальні якийсь большевицький наймит, то всі людоньки повстають мов барани, та лиш кліпають очима. Ні словечком не відізвуться. А той вивчив кілька фраз з комуністичного словаря (дуже часто по польськи), і чеше тай чеше, усе те саме, а дядьки роти пороззявляють. Значить що воно щось ніби не те, але як докладно, то присяйбо не знають".

Як не танцюємо, то спимо духово.

Коли є таке наше відношення до серіозних справ, то річ природня, що наші читальні, клюби чи товариства не проявляють властивої діяльности, себто не дають нічого такого, щоб своїх членів підчести духово. І тому, якщо навіть давати для таких людей виклад на якусь поважнішу тему безплатно, всеодно люди не приходять. І так заснічується життя по багатьох наших клюбах і читальнях. Все те може кожний завважити у своїй власній громаді. І переконатися, що це правда. А до чого зводиться „діяльність" багатьох наших клюбів чи читалень, про це пише „Наш Прапор" таке:

„Тут сходиться переважно молодь, але не так тому, щоби причитати якусь ґазету, книжку, або послухати, як інші читають, а радше приходить сюди оттак собі на стрічу, поговорити, пожартувати і т. п. Може виняток роблять самоосвітні гуртки, але вони лиш де-не-де і дуже малочисленні. В багатьох читальнях стільки „діяльности", що музики кожної неділі. Коли людям у читальні почати читати щось трохи поважне, наукове, то тоді просто сплять, може не так фізично, як духово. Значить, не беруть участи в цьому читанні, перешкаджають, не цікавляться ним. Софійка йде до читальні, бо там Омелько йде, бо там Софійку побачить. Нераз ця Софійка й подумає собі: „А бодай ти, Омельку, сказився з тою читальнею", але приходить точно на проби вистав, хоч голосу не має, та силкується і до хору, і так доти, аж Омелько оженився з нею. А тоді — пиши: пропало. Ні Софійки, ні Омелька ніхто більше не побачить при якійсь праці в читальні. Тому не диво, що читальня в селі обходить 30-ліття, 50-ліття, а громадянство, як було заспане, так і далі дрімає".

Ось таке діється в старім краю. Чи не є це якби живцем взяте з українського життя в Америці, з життя наших клюбів, товариств, читалень і т. п.? Так воно є, але чи так повинно бути? Ні, скаже кожний. Треба зачати себе реформувати. А від когож зачинати? Звичайно відповідаємо, на такі запити, що „ми" повинні зачати себе переробляти.

Зачинаймо від себе, а не від „ми".

Та це „ми", як читаємо в „Нашім Прапорі", є дуже загальне:

„В цьому „ми" все розуміємо іншого, а ніколи себе самого. „Ми", це той великий, громадянський ліс, у якому всі ховаються поза кущі, а нема цього „я", що вийшов би в чисте поле й направду сказав: „Я це роблю", „я цього доконаю!" Тому треба виховувати людей індивідуально, цебто поодиноко. Тепер цілий світ, і в шкільному віці, і в громадянському житті, переводить вибір спосібних одиниць і ними найбільше займається. На масу ніхто не звертає уваги, бо спосібна одиниця потягне її за собою. Большевики так вибирають нашого брата, підучують його комуністичних параґрафів, виучують напамять аґітаційних фраз, він з цим іде в масу, і вже водить її за ніс, як захоче. Одиниці в громаді тримають порядок і лад і оживляють національне й культурно-освітнє життя, й одиниці знову, як зачнуть киринити і рити, то перевернуть громаду догори ногами. Не в цьому річ, щоб члени читальняного виділу виголосили реферат на тему, що „нам треба орґанізуватися, нам треба просвіти, нам треба читати" і т. д., але в цьому річ, щоб цей виділ таки вибрав кілька одиниць і по рефераті частішими, приватними розмовами, поговірками, стрічами й переконуваннями наклонив чоловіка, щоб таки передплатив ґазету, щоб прочитав це й те, щоб вступив до орґанізації, щоб зробив це й те. В цей спосіб витвориться певний гурт свідомих і активних громадян у селі, які вже самою стрічею й перебуванням у громадянській суспільності виявлять усюди і на всіх додатній, корисний вплив. Бо не німа книжка, ані довгі реферати й промови раз на місяць, а буденне життя, зустріч і щоденна жива розмова кристалізує характери, напрями і змагання".

Чи не варто тепер над тими думками глибше застановитися нашим свідомішим одиницям по товариствах і громадах? Чи не варто взятися практично переводити їх у життя? А якби це сталося, то чи не краще змінилосяб наше українське життя в Америці? Чи не краще й веселіше булоб нам усім тут жити?

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

Передрук забороняється. — Авторські права застережені.

(9)

— Шпіон! — загули люди. — Чомуж ви москаля не кликнули?

— Не було.

— Ну, то ходім! Раз-два!

Коли прийшли, там лиш місце. Шпіон зник. Не дурний він там сидіти.

Хоча і був наказ вибиратися, ніхто з села не рушився. Дехто навіть буду на віз попричіплював. Але ніхто, крім родини священика й поміщика, не рішився кинути рідну хату. Та й не було видно потреби. Паніку відступу робили самі свої — інтеліґенція. — Вони, — гуторили дядьки, — різун його ма', тільки нам баки забивають. Не даймось, не даймось! А самі, диви, за власну шкуру тремтять...

А чого тікати? Військо йде на захід... Ніякої „опасності"... Тьху!

Стратон майже що дня Матвія навідує. Прийде і чергову видуману новинку принесе.

— Чуєте? Погнали! Кажуть, уже під Вільговом!...

— Ого! Здорово! А хто казав?

— Телеґрама. Шкалічник телеграми дістає. Горілку всю заборонили. По цілій Росеї ніхто не сміє пити... І правильно... Так і тра... А що? Хіба я не казав? Ееее! Куди там отим австріячкам. Кажуть, на стацію у Кремянці цілий „ошалон пленних" привезли. Наші, кажуть, тільки підійшли з „орудіями", тільки хотіли вдарити, а вони всі з окопів гульк! Пан ваш!! Ваш пан! І всі „оружіе" об землю і руки вгору. Ну, а нашим що? Забрали без бою полк і пішли далі. А люди з них все миршаві. А смердять — страх! Кажуть, мадяри так смердять, як жиди...

Кажуть, сам Ніколай Ніколаєвич „у ставку" приїхав. Царя ждуть, чи що... Війна скоро кінчиться. От пройдуть наші до Вени і баста.

При цьому Стратон дрібно з приємністю засміявся. Він курить товстючі папіроски. Під носом вуса зовсім пожовтіли. Пальці рук ніби обсмалені патики.

— Сміха було, як розказує один різник з Бережець. Каже, увірвались австріяки до них... Одразу кури, гуси дерти, дівок чіпають. Та від Кремянця їхала пів сотня козаків. А цеж, знаете?... Коні у них... Треба, як птиця птиця летить, треба, лекше кота ступає, а треба — до землі, як людина приляже... Так от козаки у дві фалянки... Як розгорнуться, та як гикнуть! А мадярчуки тільки „майн лібер Ґот"... Тут їм такого перцю всипали, що вони аж мулу в підштаники напустили. От так креснули... Я вам кажу — іскри сипались. А наші уже в Галіції, а там також, кажуть, сам наш народ. Ніколай Ніколаєвич „возваніе" видав, що від нині ввесь рускій народ від Карпат до Камчатки — все під руского царя руку підходить... От воно... Да!...

Матвій понуро стоїть. Права його нога виставлена наперед. Голову опустив, підтримуючи бороду двома — великим і вказальним — пальцями лівої руки. Слухає Стратона задумано... — А я вам кажу, — нарешті ніби прокидається він, — що добра нічого чекати. Будемо зрештою бачити... А поки що підемо в поле... Ми також вояки. Мусимо день у день на стійці бути... Щож...

І вони йшли в поле. З повновною силою і красою зустрічало воно своїх володарів і разом своїх рабів. Двацять вісім кіп жита поставив Матвій, двацять пять пшениці. Сорок вісім кіп вівса. Це вам не жарт. Таких скарбів він ще не мав у руках. А тут вибірайсь... Хм!... Теж видумали. Міліонна армія і вибірайсь...

Дні чергою посуваються наперед. Перед Чесним Хрестом „новий набор". Від Василя, Здорового зятя, нема ніякого „звестія". Пішов у „перші бої" і хто знає, як... Параска червоні очі носить, ото чуєте, нічого перед собою не бачить... Що тобі день, що ніч ридає. Лікера, мати її, також плаче.

Другий набор загорнув Бондарцевого Мирона, дебелого і віспуватого брата Кирила Деберного — Арйона, який, кажуть, разом з Гнидкою Матвієве сало з бодні витащив. — Бодай його перша куля не минула, — видала свій суворий селянський присуд Настя. Але важне, що забрали Єлисеевого Василя.

Ціла Матвієва родина любила Василя, як свого. Сам Матвій радів племінником більше, ніж своїми дітьми. Ніякої справи не було, щоб він не порадився з Василем. І тепер його забрали. За два тижні прийшов лист з поворотньою адресою: „Саратов, 151 пехотний полк, первая рота, первий взвод".

Тепер черга за другим сином Хоми — ет-тоє — Корнієм, за Ониськовим Нестором. А зо старших, мабуть, як перший Іван Кушка, а далі Запорука Кузьма і Стратон. Обидва однолітки синьобілетчики. Гнидка, хоч і молодший, але який з нього воїн з перебитими ребрами. Має білий білет, хіба в „нестроеву роту".

Мирон і Василь попали в один полк і навіть в одну роту. Писали, що „дуже гонять", бо за три місяці мають відставити їх на „ґерманскій фронт".

Пішла також мобілізація на вози та коні. Тут в першу чергу потерпів Стратон. Його жеребці найліпші, найкращі на цілім хуторі.

Десятник обійшов усі хати і наказав такого то числа усім їхати до волости. Була то неділя — гарний соняшний день. Ворота кожного подвіря відчинялися і з них виїжджали підводи. На вигоді збірка. Довжезна черга возів, а спереду староста і один стражник. Вози й коні кожний приправив так, щоб якнайменше звертали на себе увагу. Матвій і колеса поміняв. Дав старі, розхлябані. На коні портняні, від Бог зна коли заховані, шлиї напняв. Шлиї вузькі, тиснуть коням шиї, але якось видержать.

Коли сонце піднялось, велитенський обоз рушив з села. З Матвієм їхав також Володько, щоб „на возі посидів". Їхали до Білої Криниці через поля, через „казьонний" ліс.

„Зборний пункт" призначили на полях перед казармами. Широченна долина. Шіснацять сіл зїхалися сюди нараз. Як сягнеш поглядом, — вози й вози. Дядьки ходять, здоровкаються, але на ярмарок це не походить. Нема ліворантів, запалу, биття в долоні, могоричів. Кожний, хто має ліпші коні, потерпає, що розлучиться з ними як стій та й дивись.

— Ех, дядьку Стратоне! Підуть ваші шпачки „немца воювать"... — підходять до Стратонових коней дядьки, з насолодою поплескуючи долонями по їх товстих задах...

— Ну, щож, — розводить руками Стратон. В очах його видно біль. Коні любив над усе. Ще в Дермані на „трох десятинах", і то добрі муцики держав, а тепер, хоч у фаетон запрягай. Шиї, мов лебеді, вигинають.

Матвієві також „нічого собі", але одна сіра кобила ще молода, а карого коня можуть записати „в обоз". Стратонові „в кавалерію" напевно підуть.

По середині площі мобілізаційна комісія. Села підїжджають за азбукою. Таксамо й окремі господарі. До Тилявки черга прийшла аж пополудні. До того часу Володько встиг досить набратися нових вражінь. Оглянув, хоч правда здалека, військові казарми, ходив до цегельні з височенним комином. Коло Матвієвого воза ціла зборня. Гуторять про війну. Вже, кажуть, Гнат Чорноокий, шваґер бабиного Івана, ранений прийшов „на поправку". Куля попала йому в правий щелеп, вибила кілька зубів, але кість якось лишилась ціла. Ранили його аж десь за Львовом. Кажуть, був великий бій. Кинулися на австрійські окопи, вибили з них „панів" і заняли. Стрілянина втихла. „Солдати" відпочивають. Гнат лежав догори і курив цигарку. І тут проклята куля якось в самий окоп, ніби з неба, бацнула. (Далі буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться у вівторок, 22 вересня, в годині 7:30 ввечір, в гали де звичайно. Приявність кождого члена є конечна, бо маємо дуже важні справи до вирішення. Довгуючих членів напоминаємо, щоб вирівнали свої залеглости, або будуть суспендовані. Просимо всіх тих українців і українок, котрі ще не є членами У. Н. Союзу, щоб вписували себе і своїх дітей до нашої орґанізації, бо тільки в своїй українській орґанізації повинен кождий українець забезпечити себе і діти. Не приявний член на зборах буде підлягати карі згідно з ухвалою. — Мих. Бінашевський, предс.; Т. Ґеруля, кас.; А. Іванів, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членкиць, що три-квартальні збори відбудуться в неділю, 20. вересня точно в годині 12:30 попол., зараз по Сл. Божій, в Укр. Гали, 525 В. Раен Еве. Обовязком кождого члена і члениці є прийти на згадані збори, бо маємо важні справи до полагодження. — Іван Бряць, гол.; Ілія Сухий, секр.; Й. Білик, кас.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

П. Г., Асторія, Л. Ай. — Ваша згадка дуже добра, але, на жаль, не на часі. Треба було написати зараз по виїзді цеї особи з Америки. А так підождіть з добрим словом, а може вона ще раз приїде.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЗВІДКИ СТАЛІНСЬКА РІЗНЯ?

Звісний анґлійський щоденник „Манчестер Ґардіен" ще вертається до суду 16 большевицьких лідерів та їх розстрілу, стараючися знайти якесь розумне вияснення цього дивного факту.

У листі Теодора Дана в цій ґазеті говориться, що Сталінську різанину можна пояснити бажанням Сталіна сконсолідувати особисту диктатуру, тобто не тільки зібрати в свої руки необмежену владу, але й унеможливити її вирвання з його рук.

Це значить, що Сталін хоче зробити всю політику й державну орґанізацію Росії залежною від своєї волі. Якщо це правда, то Сталін іде тут слідами російських царів-деспотів, що збирали жадно всі нитки в свої руки.

Такий здогад подає Теодор Дан, котрий є провідником російських меншевиків (соціял-демократів). Він ріжнився від інших соціял-демократів тим, що підчас горожанської війни в Росії заявився за те, щоб меншевики допомагали большевикам. Отже це людина, що знає большевиків.

ЗВІДКИ СТРАХ СТАЛІНА ЗА СВОЮ ВЛАДУ?

З очайдушних заходів Сталіна ратувати свою особисту диктатуру виходить, що Сталін чомусь побоюється, що ця особиста диктатура може заломатися. Звідки саме грозить йому ця небезпека?

На думку Теодора Дана, цю небезпеку для особистої диктатури Сталін добачує в демократичній конституції советської Росії. Якщо в Росії справді зробиться деякі кроки до демократизації (боїться Сталін), то це може відбитися на ньому в той спосіб, що йому відберуть його необмежену владу. Через те він наперед убиває всіх людей, що евентуально могли би стати його конкурентами до абсолютної влади.

Виходилоб, що Сталін грає дуже тонку політику. На один бік нібито дає народові більші права, а на другий бік уживає ще своєї деспотичної влади на те, щоб винищити наперед усіх тих, що при невеличкій навіть демократії моглиб йому забрати абсолютну владу.

ІСТОРІЯ ПОВТОРЯЄТЬСЯ.

Вузенькою стежечкою ходить Сталін у своїм поході до абсолютної влади.

Щоб охоронитися перед заграничним походом з боку фашизму, Сталін чується примушеним говорити про демократизацію советського політичного устрою. Та демократизація може потягнути за собою відсунення Сталіна від влади. Щоб до цього не допустити, залюблений у свою владу Сталін наперед убиває всіх, що могли би заняти його місце.

Людям, що читають історію, моглоб це пригадати старі часи, коли то наслідник престола наперед убивав усіх, що йому грозили захопленням цього престола.

НА ВИГНАННЮ.

У Відні помер Олександер Заїміс, що був колись шість разів прміером Греції, а раз її президентом. Як його президентуру покінчив королівський переворот, він покинув Грецію.

У Празі помер того самого дня Светозар Прібішевіч, один з основників Югославії. Колись він був особистим приятелем югославського короля Олександра та премієром Югославії. Як король захопив собі диктаторську владу, Прібішевіч був арештований без законного приказу. Його держали два роки у вязниці без суду, і то на самоті, поки він не пішов на голодівку й цим заставив уряд пустити його на волю.

Значить, побувають на вигнанню й горожани свобідних держав, коли там владу захоплять люди, що не толерують людей інших партій.

У ВІЦІ ПЕРЕВОРОТІВ.

Перед зборами Британського Союзу Поступу Науки, що відбуваються в Блекпулі, в Анґлії, виступав звісний анґлійський лікар лорд Гордер, що є надворним лікарем анґлійського короля, з промовою про цікаву справу: напруження модерного життя.

Він доказував, що у віці, в котрім суспільності грозять усякого роду диктатури, комунстичні, мілітарні й фашистівські, треба людям розвивати духову сторону людини. Через політичні несупокої, через непевність завтра, люди попадають у ріжні умові недуги з журби. Це відбивається тяжко на травленню, круженню крови та інших тілесних функціях. З цього повстають преріжні недуги серця, шлунка, кровоносних начинь. Бактерії, що все знаходяться в тілі, без труду можуть змогти людину.

Він осуджував комунізм, фашизм і всі інші способи реґіментації людей як засоби, що збільшують напруження мас, а через те причиняються до поширення масових недуг.

ЛІК, ЧИ ПРИЧИНА НЕДУГИ?

Лорд Гордер остерігав перед поширенням політичних поглядів, опертих на реґіментації людей, кажучи:

„Вправне око на вулиці може нині відкрити щораз більше число людей у ріжних стадіях умових недуг, що походять з журби".

Та провідники всіх цих течій, що голосять потребу реґіментації, кажуть, що власне реґіментації людей треба для облекшення журби.

Виходилоб, що маси попали в блудне коло. Зо своїх журб вони пробують добутися дорогою реґіментації народніх мас, але ця реґіментація лише збільшує їх умові клопоти.

ЦЕ НЕ МОЖЛИВЕ В АМЕРИЦІ.

Незадовго мають ставити на сцені в Ню Йорку драматичну перерібку повісти американського письменника Синклера Луиса під наголовком: „Це не може статися тут".

Під словом „це" розуміється фашизм, а під словом „тут" Америку. Та заголовок це тільки іронія, бо в повісті й драмі Луис хоче доказати, що власне в Америці може повстати фашизм.

Нюйорський ґубернатор Леман каже в однім жидівськім тижневику, що він не припускає в Америці повстання фашизму. „Ми (себто Америка) є державою, що зродилася з великого ідеалу", каже він. „Як довго ця держава буде жити, цей ідеал мусить і буде жити й буде признаватися.

„Інші народи можуть відкинути цей ідеал і на час вертатися до темноти середніх віків. Тим більше повинні ми держати високо походню свободи, щоби й інші бачили її світло".

Якраз такі самі речі писали російські ліберали перед большевицькою революцією й німецькі ліберали перед фашистівською. А нині?

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. вересня, в годині 2:30 пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори і заплатити місячну вкладку. Члени, котрі довгують 3-тій місяць, будуть суспендовані згідно з ухвалою піврічних зборів. Члени, котрі були суспендовані в місяци серпні, щоб прийшли на збори і заплатили свою належитість, а будуть приняті наново. Будемо принимати нових членів без вступного. Родичі, котрі мають малі діти, щоб вписали до У. Н. Союза. Дорослі діти, котрі є в діточім департаменті, щоб вписалися до старших членів. На збори кождий член має привести з собою нового кандидата на члена. Хто не сповинить дістане нагороду від У. Н. Союза. — Гр. Волянський, предс.; Н. Крупа, кас.; Ів. Маркович, секр.

Невдячна.

— Цілісенький рік писав я до неї, посилав по два листи денно, а тепер вона виходить за листаря!...

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Заява Чорноморської Січи ім. Д. Вітовського.

Чорноморська Січ ім. Дмитра Вітовського в Нюарку, бувша третя сотня Чорноморських Січей в Америці, подає до відома, що її урядова назва звучить: „Українське Атлетичне Товариство Чорноморська Січ", а по анґлійськи: "Ukrainian Athletic Association Chornomorska Sitch". Товариство є заінкорпороване лише в стейті Ню Джерзі як самостійне націоналістичне товариство. Воно, як відомо, кооперує тільки з націоналістичними українськими орґанізаціями в Нюарку і в околиці. Січовики виступають при національних виступах в одностроях. Для вигоди українських націоналістичних орґанізацій, а головно для потреб молоді, удержує товариство Січову Галю. Воно теж збирає ґроші на потреби Рідного Краю і висилає їх через Обєднання, або до ОДВУ.

Згадана вище Чорноморська Січ ім. Дмитра Вітовського є одинокою з тим іменем у Нюарку. Вона є цілком самостійна і не має нічого спільного з цією акцією, яку повела проти націоналістичних орґанізацій „Орґанізація Чорноморських Січей Америки, Канади і Далекого Сходу", що має осідок у Нюарку. Чорноморська Січ ім. Д. Вітовського не є в ніякому звязку з цією орґанізацією, ні з її командою, і тому просить громадянство про це памятати, коли пишеться чи говориться про справи, звязані з Чорноморськими Січами.

За уряд: **В. Фейло**, сотенний; **Евген Гірник**, секретар; **Іван Фурда**, касієр; **Микола Корда**, четар.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Є РІЖНІ ДОБРІ ЦІЛИ.

Нераз буває так, що в громаді всі ми належимо до одної церкви і до одних і тих самих орґанізацій, а згоди в нас нема. І то нема згоди щодо справ, які нам усім дорогі й які самі по собі добрі. От скажім, що люди радіб мати в себе Народний Дім і радіб допомогти визвольній боротьбі. Радіб зібрати як на одну так і другу акцію, бо вважають, що обидві справи добрі. А як прийдеться розвязувати цю справу практично, себто як прийдеться влаштовувати якусь імпрезу, от хочби пікнік, то часто буває, що нема порозуміння, і маємо в одній громаді, в один і той самий час, два пікніки на дві ріжні цілі. Таке непорозуміння спричинює ніхто інший, а тільки провід громади, себто ті люди, що стоять у проводі народньої роботи. На них споглядає тут роджена молодь і тим псується, бо не набирає поваги до нашого проводу, ні теж до тих громадських справ, які ми видвигаємо. Молодь не бере собі їх до серця, бо старші не виявляють єдности щодо цих справ, а тільки виявляють конкуренцію, яка не є пожадана і потрібна, бо людей ділить і розбиває. Є ріжні добрі народні потреби і про всіх них треба памятати і їх у згоді підпирати.

Наталія Камфонік,
Вунсакет, Р. Ай.

У 1940. році.

— Чи ти знаєш може Гупайлюка?

— Знаю його лише з телевізії.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

UKRAINIAN WEEKLY

Well, we've finally reached our 500 mark. So far we have published the names and addresses of 498 Pen Pals, and sixteen names in today's column brings the grand total up to 514. It will be remembered that Pen Pals receiving the numbers 499, 500 and 501 were to receive prizes.. and we take pleasure in announcing the prize-winners in this column.

Miss Helen Sklas of 216 East 7th St., New York, N. Y., was Pen Pal Number 499. She received a copy of the interesting booklet, "Brief Survey of Ukrainian Literature."

Miss Mary Opzanski of 109 Hordy Avenue, Bound Brook, N. J., was Pen Pal Number 500. Mary will receive a dollar bill as her prize.

Michael Ewanicki of 522 West Oxford St., Philadelphia, Pa., was Pen Pal Number 501. Michael received a copy of the booklet, "The Ukrainian Question."

Let us congratulate our three winners. It is too bad that everybody couldn't win a prize...but there will be more prizes in the future, so don't feel discouraged. Already I have received requests for another contest and, unless I miss my guess entirely, we will be sponsoring one before long. Incidentally, our three prize-winners' pleas for Pen Pals will be found in the list of names below ...so don't forget to drop them a line or two.

And now we'll proceed with our sixteen new Pen Pals:

PETER KRECHKOWSKI, 8 John Ave., Herkimer, N. Y., is 4 ft. 9 in. tall, has blonde hair and blue eyes. Peter is in the 8th grade in gramar school. He has finished Ukrainian Sunday School and can read and write Ukrainian fairly well. Peter is interested in reading and stamp collecting. He has several books in the krainian and American languages and also has a little library of American story books. Peter is a member of Branch 192 of the Ukrainian National Association. He takes active parts in plays and Ukrainian activities. Peter can recite poetry and some day hopes to be an actor. He would like to hear from both the boys and the girls and guarantees to answer all letters. Age 13.

Mis HELEN BALL, 130 North East St., Sayre Pa., is 5 ft. 2 in. tall, has brown hair, greenish blue eyes and a fair complexion. Helen will be a high school sophomore this Fall. She goes in for skating, baseball, swimming, hiking and dancing. Helen would like to hear from both the boys and the girls. She promises to exchange snapshots and will try to write interesting letters. Don't disappoint Helen! Age 14.

MICHAEL SKIRO, 764 South 20th St., Newark, N. J., is 5 ft. 8 in. tall and weighs 135 lb. Michael enjoys swimming and is interested in Ukrainian affairs. He is a member of the "Boyan" Choir, Ukrainian Social Club, Sports Club, Political Club and Chornomorska Sitch, 3rd Division. Michael is also a member of Branch 240 of the Ukrainian National Association. He would like to hear from girls 17 years old and over. Age 17.

[illegible] North State St., Ansonia, Conn., is 5 ft. tall, has brown hair and dark green eyes. Rose likes practically all sports and goes in for reading on rainy days. Rose writes as follows: "Would greatly appreciate some real honest-to-goodnss Pen Pals, both boys and girls, from all sections... Pen Pals who are interested in something besides wild parties and dances. I faithfully promise to answer all letters, and to exchange snapshots, if desired. Please, Pen Pals, don't let me down." Age 17.

Miss SOPHIE HLADCHUK, 4745 East Stiles St., Frankford, Philadelphia, Pa., is 5 ft. 6 in. tall, has wavy blonde hair and a fair complexion. Sophie's interests include dancing and singing. She also likes to listen to the radio as she knows quite a few people who sing over the air. Sophie would be glad to tell her Pen Pals about these radio singers. She would like to hear from Pen Pals living only a few miles from her as she would like to visit them, but also invites the far-away ones to write. Sophie seys she will be disappointed if she doesn't receive any letters. Age 17.

Miss OLGA KOLODY, 365 Leon Ave., Perth Amboy, N. J., is 5 ft. 5 in. hall, weighs 118 lb, has brunette hair, blue-grey eyes and freckles. Olga enjoys outdoor life a great deal and participates in sports such as tennis, golf, swimming, baseball, basketball, etc. She also goes in for dancing. Olga is very much interested in Ukrainian affairs and is a member of the "Boyan" Choir. She collects cooking recipes and keeps a post card album; astronomy and embroidery also interest her. Olga would like to hear from everybody and is willing to exchange photos. Age 17.

Miss HELEN SKLAS, 216 East 7th St., New York, N. Y., is 5 ft. 7 in. tall, has blonde hair and brown eyes. Helen's pastime are dancing, music and reading. She is also interested in all kinds of sports. Helen writes as follows: "Won't you boys and girls write to me? When writing please send me a picture of yourself and in return I will send you mine." Age 18.

Miss ANNE DUBAS, 542 South 18th St., Newark, N. J., is 5 ft. 4 in. tall, weighs 148 lb, has brown hair and brown eyes. Anne is interested in Ukrainian affairs and is a member of the Newark Ukrainian Social Club and Branch 240 of the Ukrainian National Association. Anne expects to take up accounting at New York University. She enjoys all sports and goes for public speaking. Anne would like to hear from boys and girls 18 years old and over. She is willing to exchange pictures. Age 18.

PHILIP CHUY, 179 South 21st St., Irvington, N. J., is 5 ft. 8 in. tall, and weighs 140 lb. Philip is interested in music and Ukrainian affairs. He is a member of the Newark Ukrainian Social Club, Political Club and Chornomorska Sitch, Division 3. Philip would like to hear from boys and girls 18 years old and over. Age 18.

MICHAEL EWANICKI, 522 West Oxford St., Philadelphia, Pa., is 5 ft. 11 in. tall, weighs 165 lb, has brown hair and blue eyes. When Michael returns to high school this Fall he will be a high senior. He enjoys sports such as basketball, gymnastics, swimming, hiking and bicycling. Michael also likes reading and dramatics. His hobbies include mechanics, science and model ships. Michael, who is interested in Ukrainian affairs, is looking forward to receiving letters from readers of the "Ukrainian Weekly." He would like to hear from Ukrainian boys and girls 16 years old and over. Michael is willing to exchange snapshots. Age 18.

Miss MARY OPZANSKI, 109 Hordy Ave., Bound Brook, N. J., is 5 ft. 4 in. tall, has dark brown hair, light tan complexion and brown eyes. Mary is a high school graduate and is interested in all sports. She would like to hear from both the boys and the girls and expects to receive quite a few letters. Age 19.

Miss ANN OPSZANSKI, 109 Hordy Ave., Bound Brook, N. J., has wavy blonde hair, big blue eyes and tan complexion. Ann is a high school graduate and enjoys dancing, swimming and reading. Ann would like to hear from everybody so don't disappoint her. Age 20.

VICTOR ROMY, 37 Jackson St., Newark, N. J., is 5 ft. 11 in. tall, and weighs 149 lb. Victor is a member of Club Ukraine, Ukrainian Sitch and Branch 240 of the Ukrainian National Association. He goes in for sports and Ukrainian activities. Victor would like to hear from girls 18 years old and over. Age 20.

PAUL WOWCHUCK, 226 Babyan Place, Newark, N. J., is 5 ft. 7 in. tall, and weighs 145 lb. Paul is interested in accouting and automobile braking. He is interested in Ukrainian affairs and is a member of the Newark Ukrainian Social Club and the Newark Ukrainian National Home. Paul is also a member of Branch 240 of the Ukrainian National Association. He would like to hear from boys and girls of all ages. Age 21.

Miss MARY C. SELEMAN, 88 6th St., East Bristol, Conn., is 5 ft. 2 in. tall, has blonde hair and blue-grey eyes. Mary is interested in all sorts of hobbies and reading. She would like to hear from Ukrainian boys and girls who are physically handicapped. Mary is interested in those who overcame obstacles despite physical handicaps. She prefers to hear from Pen Pals over 18 years of age.

Miss BETTY EWANICK, Box 133, Yatesboro, Pa., is 5 ft. ½ in. tall, has brown hair and brown eyes. Betty will be in the 8th grade in grammar school for the latter part of 1936 and 1937. She goes in for swimming, picnicing, skating, hiking and dancing. As a hobby Betty collects pictures of movie stars. She would like to hear from both the boys and the girls and will answer the first 5 letters she receives. Betty would like to exchange snapshots with her Pen Pals.

NOTE: Miss Mary Opzanski is requested to communicate with the conductor of The Pen Pal Column in regard to her prize.

All requests for Pen Pals should be made to the column's conductor. Cards and letters should be addressed as follows:

THEODORE LUTWINIAK,
81-83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ШІКАГО, ІЛЛ.

З „поправин" на визвольну боротьбу.

На поправинах у гром. Гірняків, які віддали свою доньку Іванну за Івана Когута, приявний п. Задерецький згадав про рідний край і вслід за тим переведено серед чисельних гостей, що прибули навіть з дальших сторін, щоб вшанувати молодят, збірку на визвольну боротьбу. Збірка принесла $15.

При тій нагоді слід сказати, що молоді, себто панна Іванна Гірняк і п. Іван Когут, хоч роджені вже тут в Америці, є щирими працівниками на українській ниві. Обоє є активними членами молодечої Організації Націоналістів і в цій організації проявляють оживлену діяльність. П. Іван Когут є окружним організатором М. У. Н. в Шікаго. А пані Іванна була одною з перших, що вступила до організації М. У. Н. і остається в ній до нині.

Не диво, що на це свято прибули особи навіть з дальших околиць, щоб ушанувати тим наших молодят та додати їм охоти до дальшої праці для ідеї Українських Націоналістів.

Жертвували такі особи: І. Когут $1.50; о. Ковальський, І. Задерецький, Н. Гринишин, П. Когут, М. Когут, Ю. Когут, П. Дідик, Д. Ґінжорський, М. Гірняк, В. Дідик, І. Бурян, А. Дідик по $1; Люба Ковальська, С. Юрчак по .50 ц.; С. Федак і Н. Гоменяк по 25 ц.

П. Дідик.